NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
F. G. JACOBS
prednesené 2. júna 2005 [1]

1. V tejto veci sa Komisia domáha určenia, že Luxemburské veľkovojvodstvo si nesplnilo určité povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES [2] a článku 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES [3], týkajúce sa každoročného preskúmania súladu systémov účtovania nákladov telekomunikačných operátorov nezávislým oprávneným orgánom a každoročného zverejňovania vyhlásení o zhode.

2. Luxemburská vláda predovšetkým tvrdí, že žaloba je neprípustná, pretože predmetné smernice boli nahradené inými právnymi predpismi Spoločenstva pred podaním žaloby. V dôsledku toho nemá Komisia žiaden záujem na podaní žaloby a jej odkazy na neskoršie právne predpisy v žalobe sú v rozpore s konaním pred podaním žaloby a právami Luxemburského veľkovojvodstva ako žalovaného. V každom prípade tvrdí, že žaloba nie je dôvodná.

Právny rámec

Právne predpisy Spoločenstva týkajúce sa odvetvia telekomunikácií

3. Od roku 1987 [4] dochádza k rozvoju právnych predpisov Spoločenstva týkajúcich sa telekomunikačnej infraštruktúry a služieb s cieľom dosiahnuť vyššiu konkurencieschopnosť odvetvia.

1 — Jazyk prednesu: angličtina.

2 — Európskeho parlamentu a Rady z 30. júna 1997 o prepájaní v telekomunikáciách vzhľadom na zabezpečenie univerzálnej služby a interoperability prostredníctvom uplatňovania princípov otvorenej siete (ONP) [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 199, s. 32).

3 — Európskeho parlamentu a Rady z 26. februára 1998 o uplatňovaní služieb otvorenej siete (ONP) na hlasové telefonovanie a o univerzálnej službe pre telekomunikácie v súťažnom prostredí [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 101, s. 24).

4 — Pozri „Smerom k dynamickej európskej ekonomike — Zelená kniha o vývoji spoločného trhu telekomunikačných služieb a zariadení", Kom(87)290, konečné znenie.

4. Základnou črtou je to, že regulačné a prevádzkové funkcie musia byť oddelené, regulačné funkcie musia byť odňaté (predtým zvyčajne monopolným) verejným telekomunikačným operátorom a zverené nezávislému orgánu — teraz nazvanému „národný regulačný orgán" — v každom členskom štáte, [5] aby sa zabezpečila konkurencia pri rovnakých podmienkach medzi verejnými operátormi a ostatnými operátormi.

5. V rámci tohto procesu mala byť od 1. januára 1998 dosiahnutá úplná liberalizácia, prostredníctvom „regulačného rámca z roku 1998", ktorý obsahoval množstvo smerníc prijatých najmä v období rokov 1996 – 1998 a zahŕňajúcich dve smernice, ktorých porušenie sa namieta v tejto veci.

6. Potom, nasledujúc po preskúmaní roku 1999 a po záveroch Európskej rady v Lisabone 23. a 24. marca 2000, bol roku 2002 prijatý „nový regulačný rámec", ktorý mal byť vykonaný do 24. júla 2003. Jeho celkovým cieľom bolo poskytnúť „harmonizovanejšiu a menej komplikovanú reguláciu prístupu na trh pre elektronické komunikačné siete a služby v celom Spoločenstve" [6] [*neoficiálny preklad*]. Jednou z jeho čŕt bolo umožniť uvoľnenie určitých povinností, ktoré boli predtým uložené na účely zabezpečenia dosiahnutia slobodnej súťaže, v prípadoch, keď mohla byť preukázaná existencia konkurencie.

7. Nový rámec nahradil a v značnom rozsahu zrušil rámec z roku 1998, avšak s výhradou množstva prechodných opatrení, ktoré sa v tejto veci rozsiahlo rozoberali.

Regulačný rámec z roku 1998

Smernica 97/33/ES

8. Smernica 97/33/ES sa usilovala nastoliť všeobecný rámec pre prepojenie verejných telekomunikačných sietí a verejne prístupných telekomunikačných služieb spolu so spravodlivými, primeranými a nediskrimi-

5 — Pozri napríklad článok 6 smernice Komisie 88/301/EHS zo 16. mája 1988 o súťaži na trhoch s koncovými telekomunikačnými zariadeniami (Ú. v. ES L 131, s. 73; Mim. vyd. 08/001, s. 25) a článok 7 smernice Komisie 90/388/EHS z 28. júna 1990 o súťaži na trhoch telekomunikačných služieb [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 192, s. 10).

6 — Pozri prvé odôvodnenie smernice 2002/20/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 7. marca 2002 o povolení na elektronické komunikačné sieťové systémy a služby (smernica o povolení) (Ú. v. ES L 108, s. 21; Mim. vyd. 13/029, s. 337).

načnými podmienkami pre prepojenie a interoperabilitu.[7] Uvedené podmienky zahŕňali, v prípadoch, keď mala organizácia poskytujúca telekomunikačné služby značnú trhovú silu alebo mala zvláštne alebo výlučné práva v inom ako telekomunikačnom odvetví, oddelenie účtovníctva predmetných činností tak, aby sa zabránilo nespravodlivým krížovým dotáciám a aby sa identifikovali všetky nákladové položky a príjmy vzťahujúce sa na uvedené činnosti, zabezpečujúc tak priehľadnosť vnútorných prevodov nákladov.[8]

9. Na tento účel článok 7 ods. 5 stanovil:

„Komisia... vypracuje odporúčania s ohľadom na systémy účtovania nákladov a oddelenia účtovníctva vo vzťahu k prepojeniu. Vnútroštátne regulačné orgány zabezpečia, aby boli systémy účtovania nákladov používané dotknutými organizáciami[9] vhodné na implementáciu požiadaviek tohto článku a zabezpečia, aby boli do dostatočných podrobností zdokumentované...

Vnútroštátne regulačné orgány zabezpečia, aby bol na požiadanie sprístupnený opis systému účtovania nákladov ukazujúci hlavné kategórie, pod ktorými sú náklady zoskupené, a pravidlá používané na alokáciu nákladov pripojenia. Súlad so systémom účtovania nákladov bude preskúmaný vnútroštátnym regulačným orgánom alebo iným oprávneným orgánom, nezávislým od telekomunikačnej organizácie a schvaľovaný národným regulačným orgánom. Každoročne sa bude zverejňovať vyhlásenie o zhode s uvedenými požiadavkami." [*neoficiálny preklad*]

10. Komisia prijala odporúčania požadované článkom 7 ods. 5 8. apríla 1998.[10]

11. Článok 23 ods. 1 smernice 97/33/ES stanovil: „Členské štáty najneskôr do 31. decembra 1997 prijmú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou." [*neoficiálny preklad*]

Smernica 98/10/ES

12. Smernica 98/10/ES sa týkala najmä liberalizácie odvetvia hlasovej telefónie. Jed-

7 — Druhé odôvodnenie.

8 — Jedenáste odôvodnenie.

9 — To znamená, v zásade, verejnými telekomunikačnými operátormi majúcimi „značnú trhovú silu" (článok 7 ods. 1).

10 — Odporúčanie Komisie 98/322/ES z 8. apríla 1998 o prepájaní na liberalizovanom telekomunikačnom trhu (Časť 2 — Oddelenie účtovníctva a účtovanie nákladov) (Ú. v. ES L 141, s. 6).

ným z jej cieľov bolo to, aby boli užívateľom poskytnuté služby za dostupnú cenu.[11] V spojitosti s tým stanovila preambula najmä to, že „cenová transparentnosť by mala zaistiť, aby bytoví predplatitelia nedotovali zľavy zákazníkom podnikateľom“[12] [*neoficiálny preklad*].

13. Teda vzhľadom na tvorbu cien podľa článku 17 ods. 1 mali národné regulačné orgány zaistiť, aby organizácie poskytujúce hlasovú telefóniu a majúce „podstatnú trhovú silu“ dodržiavali určité tarifné princípy stanovené v článku 17 ods. 2 až 6.

14. V rozsahu, v akom je to relevantné, článok 18 nazvaný „Zásady účtovania nákladov“ stanovil toto:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby, pokiaľ je organizácia povinná zabezpečiť, aby jej tarify sledovali princíp nákladovej orientácie v súlade s článkom 17, boli systémy účtovania nákladov prevádzkované takými organizáciami vhodné na implementáciu článku 17 a aby bol súlad s takými systémami preskúmaný oprávneným orgánom, ktorý je na uvedených organizáciách nezávislý. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby bolo vyhlásenie o zhode každoročne zverejňované.

2. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby im bol na požiadanie sprístupnený opis systému účtovania nákladov, uvedený v odseku 1, ukazujúci hlavné kategórie, pod ktorými sú náklady zoskupené, a pravidlá používané na alokáciu nákladov na hlasové telefónne služby. Národné regulačné orgány na požiadanie Komisii predložia informácie o systémoch účtovania nákladov uplatňovaných dotknutými organizáciami.

...“ [*neoficiálny preklad*]

15. Podľa článku 32 ods. 1 mali členské štáty najneskôr do 30. júna 1998 prijať opatrenia nevyhnutné na dosiahnutie súladu so smernicou.

11 — Štvrté odôvodnenie preambuly.

12 — Štrnáste odôvodnenie.

Nový regulačný rámec

Smernica 2002/21/ES [13]

16. Článok 26 smernice 2002/21/ES okrem iného zrušil k 25. júlu 2003 smernice 97/33/ES a 98/10/ES.

17. Podľa článku 27 nazvaného „Prechodné opatrenia" však členské štáty mali „zachov [ať] všetky povinnosti podľa vnútroštátneho práva uvedené v článku 7 smernice 2002/19/ES (prístupová smernica) a článku 16 smernice 2002/22/ES (smernica univerzálnej služby) do doby prijatia rozhodnutia národného regulačného orgánu týkajúceho sa týchto povinností, v súlade s článkom 16 tejto smernice".

18. Článok 16 určil postup analýzy trhu, ktorá mala byť uskutočnená národnými regulačnými orgánmi. V podstate, ak uvedené orgány zistili existenciu efektívnej hospodárskej súťaže, nemali ponechať v platnosti záväzky uložené podnikom uvedeným okrem iného v článku 7 smernice 2002/19/ES a článku 16 smernice 2002/22/ES; v ostatných prípadoch mali uložiť podnikom primerané povinnosti.

Smernica 2002/19/ES [14]

19. Článok 7 smernice 2002/19/ES, na ktorý odkazujú články 16 a 27 smernice 2002/21/ES, okrem iného stanovuje: „Členské štáty zachovávajú všetky povinnosti podnikov poskytujúcich verejné komunikačné siete a/alebo služby týkajúce sa prístupu a prepojenia, ktoré boli platné pred dátumom nadobudnutia účinnosti tejto smernice podľa [okrem iného článku 7 smernice 97/33/ES] dovtedy, kým sa tieto povinnosti neprehodnotia a neprijme sa rozhodnutie v súlade s" článkom 16 smernice 2002/21/ES.

13 — Smernica 2002/21/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 7. marca 2002 o spoločnom regulačnom rámci pre elektronické komunikačné siete a služby (rámcová smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 33; Mim. vyd. 13/029, s. 349).

14 — Smernica 2002/19/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 7. marca 2002 o prístupe a prepojení elektronických komunikačných sietí a príslušných zariadení (prístupová smernica) (Ú. v. ES L 108, s. 7; Mim. vyd. 13/029, s. 323).

20. Členské štáty mali najneskôr do 24. júla 2003 prijať a uverejniť zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou.

Zhrnutie

Smernica 2002/22/ES [15]

21. Článok 16 smernice 2002/22/ES, na ktorý odkazujú články 16 a 27 smernice 2002/21/ES, od členských štátov vyžaduje aby zachovali v platnosti všetky záväzky týkajúce sa okrem iného maloobchodných taríf za poskytnutie prístupu k verejnej telefónnej sieti a za jej používanie, uložené článkom 17 smernice 98/10/ES, pokiaľ tieto záväzky nebudú prehodnotené a nevykonajú sa zistenia v súlade s postupom uvedeným v článku 16 smernice 2002/21/ES.

22. Členské štáty mali najneskôr do 24. júla 2003 prijať a uverejniť zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicou.

23. Členské štáty teda mali najneskôr do 31. decembra 1997 zabezpečiť, aby bol preskúmaný súlad so záväzkami týkajúcimi sa účtovania nákladov podľa článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES a aby bolo každý rok zverejnené zodpovedajúce vyhlásenie. Článok 7 ods. 5 bol počnúc 25. júlom 2003 zrušený a nahradený novým hodnotiacim postupom, ktorý mal byť implementovaný najneskôr do 24. júla 2003. Členské štáty mali však ponechať v platnosti všetky záväzky uložené podnikom, ktoré boli predtým účinné podľa článku 7 ods. 5 až dovtedy, kým bude uskutočnené zhodnotenie potreby záväzkov podľa hodnotiaceho postupu.

24. Okrem toho, členské štáty mali najneskôr do 30. júna 1998 zabezpečiť, aby bol preskúmaný súlad so záväzkami týkajúcimi sa účtovania nákladov podľa článku 18 smernice 98/10/ES, ktoré sa mali riadiť zásadou nákladovej orientácie v súlade s článkom 17 uvedenej smernice, a aby bolo každoročne zverejnené zodpovedajúce vyhlásenie. Opäť, uvedené ustanovenia boli počnúc 25. júlom 2003 zrušené a nahradené rovnakým novým hodnotiacim postupom. Členské štáty však mali ponechať v platnosti

15 — Smernica 2002/22/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 7. marca 2002 o univerzálnej službe a právach užívateľov týkajúcich sa elektronických komunikačných sietí a služieb (smernica univerzálnej služby) (Ú. v. ES L 108, s. 51; Mim. vyd. 13/029, s. 367).

všetky záväzky uložené podnikom, ktoré boli predtým účinné podľa článku 17 smernice 98/10/ES až dovtedy, kým bude uskutočnené zhodnotenie potreby záväzkov podľa hodnotiaceho postupu.

25. Pri tejto príležitosti možno poznamenať, že 10. marca 2005, vo veci C-236/04, Komisia/Luxembursko, Súdny dvor vyhlásil, že tým, že neprijalo zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu so smernicami 2002/19/ES, 2002/20/ES, 2002/21/ES a 2002/22/ES, si Luxemburské veľkovojvodstvo nesplnilo svoje povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedených smerníc. V uvedenom konaní Luxembursko pripustilo, že v predpísanej lehote smernice neprebralo.

Konanie pred podaním žaloby

26. V Luxembursku je výrazne viac ako polovica telekomunikačného trhu, či už vo všeobecnosti alebo na poli hlasovej telefónie, pod kontrolou verejného operátora Entreprise des Postes et Télécommunications (ďalej len „EPT"). Nie je sporné, že EPT má „značnú trhovú silu" v zmysle článku 7 ods. 1 smernice 97/33/ES a článku 17 ods. 1 smernice 98/10/ES, čo spôsobuje, že je v pôsobnosti záväzkov týkajúcich sa účtovania nákladov vyplývajúcich z článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES a článku 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES.

27. Národným regulačným orgánom bol pôvodne Institut Luxembourgeois de Télécommunications (ďalej len „ILT"), neskôr zmenený na Institut Luxembourgeois de Régulation (ďalej len „ILR").[16]

28. Roku 1998 zaslala luxemburská vláda Komisii kópie rozličných legislatívnych opatrení, ktoré prijala s cieľom prebrať do vnútroštátneho práva okrem iného ustanovenia smerníc 97/33/ES a 98/10/ES.

29. Dňa 9. marca 2000 požiadala Komisia luxemburskú vládu, aby jej okrem iného poskytla:

— opis systémov účtovania nákladov uvedených v článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES a článku 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES podľa požiadaviek uvedených ustanovení a

— kópie výročných vyhlásení o zhode požadovaných uvedenými ustanoveniami za roky 1998 a 1999.

16 — Zákon z 24. júla 2000 týkajúci sa fungovania trhu s elektrinou.

30. Vo svojej odpovedi z 8. júna 2000 poskytla luxemburská vláda informácie týkajúce sa systémov účtovania nákladov, ale neposkytla žiadne vyhlásenia týkajúce sa zhody. Vskutku, v odpovedi uviedla, že predmetné právne predpisy neupravovali žiadne schvaľovanie systémov účtovania nákladov zo strany ILT alebo iného orgánu a že, v každom prípade, nemohlo byť vydané žiadne osvedčenie o súlade, pretože EPT neposkytol ILT všetky predmetné informácie.

31. Dňa 30. apríla 2001 zaslala Komisia luxemburskej vláde výzvu uvádzajúcu jej názor, že vnútroštátne vykonávacie opatrenia neobsahovali jasne záväzok zverejniť výročné vyhlásenie týkajúce sa zhody a poznamenávajúcu, že žiadne také vyhlásenie v skutočnosti zverejnené nebolo. Požiadala luxemburskú vládu, aby do dvoch mesiacov predložila svoje pripomienky.

32. Luxemburská vláda odpovedala 13. júla 2001, predložiac kópiu Veľkovojvodského nariadenia z 18. apríla 2001, ktoré určovalo, že súlad predmetných systémov účtovania nákladov má byť preskúmaný oprávneným nezávislým orgánom a že osvedčenie o súlade má byť zverejňované každoročne. Keďže však uvedené ustanovenia nadobudli účinnosť až 6. mája 2001, prvé osvedčenie o súlade, ktoré malo byť zverejnené, mohlo byť len za roky 2000 alebo 2001.

33. Dňa 21. marca 2002 zaslala Komisia luxemburskej vláde odôvodnené stanovisko v súlade s článkom 226 ES (ďalej len „prvé odôvodnené stanovisko") týkajúce sa článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES spolu s ďalšou výzvou týkajúcou sa tak uvedeného ustanovenia, ako aj článku 18 ods. 1 smernice 98/10/ES.

34. Vo svojom prvom odôvodnenom stanovisku Komisia uviedla, že ILT nepodniklo nevyhnutné kroky na preskúmanie súladu so systémom účtovania nákladov, ani nezverejnilo predmetné vyhlásenia týkajúce sa zhody za roky 1998 a 1999, ako to v oboch prípadoch vyžadoval článok 7 ods. 5 smernice 97/33/ES. Vyzvala Luxembursko, aby zabezpečilo súlad s týmto odôvodneným stanoviskom v lehote dvoch mesiacov.

35. Vo svojej odpovedi luxemburská vláda zopakovala, že predmetné ustanovenia boli prijaté v nariadení z 18. apríla 2001, ktoré nadobudlo účinnosť 6. mája 2001, ale nemalo retroaktívny účinok.

36. Vo svojej druhej výzve z 21. marca 2002 Komisia uviedla, že za rok 2000 zjavne nebolo ešte uskutočnené žiadne overenie súladu systémov účtovania nákladov a nebolo zverejnené žiadne vyhlásenie o zhode v rozpore s článkom 7 ods. 5 smernice 97/33/ES a článkom 18 ods. 1 smernice 98/10/ES. Požiadala luxemburskú vládu, aby svoje pripomienky predložila do dvoch mesiacov.

37. Luxemburská vláda odpovedala 28. mája 2002 v podstate s rovnakým účinkom ako predtým, menovite, že predmetné zákonné úpravy boli uskutočnené nariadením z 18. apríla 2001, ktoré nadobudlo účinnosť 6. mája 2001, ale nemalo retroaktívny účinok.

38. Dňa 11. júla 2003 zaslala Komisia luxemburskej vláde ďalšie odôvodnené stanovisko v súlade s článkom 226 ES (ďalej len „druhé odôvodnené stanovisko"), v ktorom uviedla, že podľa informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, neexistovalo k danému dňu žiadne preskúmanie alebo vyhlásenie o zhode vyžadované článkom 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES. Skonštatovala, že tým, že v praxi správne neuplatnilo opatrenia prijaté na účely implementácie uvedených ustanovení, si Luxembursko nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z uvedenej smernice, a vyzvala Luxembursko, aby zabezpečilo v lehote dvoch mesiacov súlad s odôvodneným stanoviskom.

39. Luxemburská vláda odpovedala 1. októbra 2003 v podstate rovnako ako v liste z 28. mája 2002, pričom pripojila tiež kópiu smerníc ILR pre oddelené účtovanie a uviedla, že ILR mala v úmysle uložiť EPT správne pokuty, pokiaľ by si EPT nesplnila svoje povinnosti.

Žalobné návrhy Komisie

40. Komisia sa domáha toho, aby Súdny dvor určil, že:

— Luxemburské veľkovojvodstvo si tým, že nedodržalo povinnosť preskúmať súlad systémov účtovania nákladov nezávislým oprávneným orgánom a zverejniť vyhlásenie o zhode za roky 1998 a 1999, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES a že

— Luxemburské veľkovojvodstvo si tým, že v praxi nesprávne uplatnilo opatrenia prijaté na účely vykonania článku 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES s ohľadom na preskúmanie súladu systému účto-

vania nákladov národným regulačným orgánom alebo iným oprávneným orgánom, nezávislým od telekomunikačnej organizácie a schváleným národným regulačným orgánom, a čo sa týka každoročného zverejňovania vyhlásenia o zhode, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 18 uvedenej smernice.

Prípustnosť

41. Luxembursko v zásade tvrdí, čo sa týka údajného porušenia smernice 98/10/ES, že uvedená smernica bola zrušená pred uplynutím lehoty stanovenej na dosiahnutie súladu v druhom odôvodnenom stanovisku; žaloba Komisie je teda v uvedenom rozsahu neprípustná. Ďalej, hoci to isté tvrdenie nie je z formálneho hľadiska pravdivé vo vzťahu k smernici 97/33/ES, situácia je napriek tomu v podstate porovnateľná v tom, že Komisia už dokončila svoje návrhy nového regulačného rámca, rušiac uvedenú smernicu, v čase, keď poslala prvé odôvodnené stanovisko. V každom prípade, keďže obe smernice, ktoré boli údajne porušené, boli zrušené predtým, ako bola vec predložená Súdnemu dvoru, Komisia nemá žiaden záujem na začatí konania. Odkazy na prechodné ustanovenia v žalobe, ktoré neboli zmienené v konaní pred podaním žaloby, predstavujú neprípustný pokus o zmenu právneho základu konania a porušenie práva na obranu Luxemburska.

42. Komisia tvrdí, že prechodné ustanovenia nového regulačného rámca ponechávajú v platnosti predmetné záväzky podľa rámca z roku 1998 až dovtedy, kým bude prijaté rozhodnutie v súlade s novým rámcom vzhľadom na správne opatrenia, ktoré treba podniknúť; zdôrazňuje, že Luxembursko stále neprijalo opatrenia na vykonanie nového právneho rámca. Komisia cituje judikatúru Súdneho dvora v tom zmysle, že „keď je právo Spoločenstva zmenené a doplnené počas trvania konania pred podaním žaloby, Komisia je v pozícii, keď sa môže domáhať vyhlásenia, že členský štát nesplnil povinnosti, ktoré boli zakotvené v pôvodnej verzii opatrenia Spoločenstva, neskôr zmeneného a doplneného alebo zrušeného, a ktoré boli ponechané v platnosti v súlade s novými ustanoveniami.“ [17] Uvedená judikatúra ukazuje, že žaloba je prípustná, ako aj to, že odkaz na prechodné ustanovenia nijako nerozšíril predmet žaloby, ani neporušil právo na obranu.

43. Obe strany do určitých podrobností rozoberali významuvedenej judikatúry pre

17 — Rozsudok zo 16. októbra 2003, Komisia/Taliansko, C-363/00, Zb. s. I-5767, bod 22.

okolnosti tohto prípadu, čo je úloha, ktorá nebola uľahčená komplikovanosťou prechodných ustanovení, ich vzájomných vzťahov a vzťahov k ustanoveniam, ktorých porušenie sa namieta.

44. Zdá sa mi však, že diskusia a vskutku celá otázka prípustnosti, ako bola prednesená, je založená na nepochopení.

45. Ako správne poznamenáva luxemburská vláda, predmet konania podľa článku 226 ES je vymedzený konaním pred podaním žaloby, najmä odôvodneným stanoviskom. [18]

46. Zo spisu je jasné, že sťažnosť Komisie sa týka toho, že Luxembursko údajne nezabezpečilo preskúmanie súladu EPT s požiadavkami účtovania nákladov v článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES v rokoch 1998 a 1999 nezávislým oprávneným orgánom a súladu s ekvivalentnými požiadavkami podľa článku 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES roku 2000 a nezabezpečilo zverejnenie vyhlásenia o zhode za každý predmetný rok.

47. Určité iné záležitosti — ako možné počiatočné nedefinovanie predmetných systémov účtovania nákladov alebo neurčenie, s dostatočnou jasnosťou, povinného preskúmania súladu — vyvstali v priebehu konania pred podaním žaloby, ale dve odôvodnené stanoviská uvedené záležitosti nezmieňujú, z čoho možno predpokladať, že Komisia bola v tomto smere spokojná. Odôvodnené stanoviská sa obmedzujú v praxi na nepreskúmanie súladu a nezverejnenie vyhlásení o zhode.

48. Prvé odôvodnené stanovisko (smernica 97/33/ES) uvádza, že sa týka rokov 1998 a 1999. V druhom odôvodnenom stanovisku (smernica 98/10/ES) je pravdou, že rok 2000 sa už osobitne nespomína, ako to bolo v predchádzajúcej výzve; stanovisko jednoducho uvádza, že „jusqu'à présent" (do dnešného dňa) nedošlo k žiadnemu preskúmaniu alebo zverejneniu. To by mohlo byť chápané ako rozšírenie obvinenia z porušenia na všetky roky od roku 1998, keď smernica nadobudla účinnosť, do roku 2002, posledného roku predchádzajú-

18 — Pozri, v rámci nedávneho stanovenia týchto zásad,, rozsudok z 24. júna 2004, Komisia/Holandsko, C-350/02, Zb. s. I-6213, body 18 až 21.

cemu odôvodnenému stanovisku. V tomto zmysle však neexistuje žiaden explicitný náznak a v zásade by predmet žaloby nemal byť, inak ako v detailoch, rozšírený mimo predmet definovaný vo výzve; preto považujem za vhodnejšie zastávať názor, že sa týka len roku 2000. Druhý návrh Komisie musí byť chápaný tiež v tomto svetle.

49. V každom prípade, z konania pred podaním žaloby ako celku je jasné, že konanie sa týka iba špecifických porušení práva zabezpečiť preskúmanie a zverejnenie vo vzťahu k rokom, počas ktorých boli smernice plne účinné, a od členských štátov sa požadovalo, aby dosiahli s nimi súlad.

50. Otázkou nie je nedodržanie akéhokoľvek záväzku vo vzťahu k nasledujúcemu obdobiu, počas ktorého bol účinný nový rámec a/alebo prechodné ustanovenia. Uvedené ustanovenia sa mi teda zdajú vo vzťahu ku konaniu úplne irelevantné.

51. Zrušenie smerníc 97/33/ES a 98/10/ES, účinné od 25. júla 2003, nie je relevantné ani v akomkoľvek inom ohľade. Keďže neboli zrušené s nejakým retroaktívnym účinkom, povinnosti, ktoré členským štátom uložili vo vzťahu k obdobiam pred zrušením, neboli odstránené. Teda, ak Luxembursko do uvedeného dňa nepodniklo kroky na zabezpečenie predmetného preskúmania a zverejnenia za roky 1998 až 2000, nebolo potom oslobodené od povinnosti tak urobiť.

52. Tvrdenia Luxemburska, že smernica 98/10/ES „vyčerpala svoje účinky" pred koncom obdobia určeného na dosiahnutie súladu v druhom odôvodnenom stanovisku, je preto irelevantný; vo vzťahu k dotknutým obdobiam svoje účinky nevyčerpala. V uvedenom smere sú zbytočné odkazy na právne vety v judikatúre Súdneho dvora, zdôrazňujúce potrebu zhodnotiť situáciu na konci obdobia určeného na dosiahnutie súladu a zdôrazňujúce potrebu trvania porušenia v danom časovom okamihu.

53. V tomto konaní, bez toho, aby bolo potrebné zvažovať účinok prechodných ustanovení, sa uvádza, že Luxembursko stále nesplnilo, na konci obdobia stanoveného na uvedený účel, povinnosť uskutočniť preskúmania a zverejniť vyhlásenia o zhode za obdobia, vo vzťahu ku ktorým nebola uvedená povinnosť zrušená. To je situácia veľmi odlišná od napríklad neprebratia smernice, ktorá bola zrušená pred koncom obdobia určeného na dosiahnutie súladu. Rovnaké

odôvodnenie musí byť pravdivé, *a fortiori*, vo vzťahu k smernici 97/33/ES, ktorá bola stále účinná na konci obdobia určeného prvým odôvodneným stanoviskom. Možno dodať, že záujem na získaní rozhodnutia o porušení môže spočívať v možnosti, že sa účastníci oprú o uvedené rozhodnutie pri možných nárokoch na náhradu škody.

54. Zastávam preto názor, že námietka neprípustnosti nie je dôvodná.

O podstate

55. Luxembursko predkladá dve hlavné tvrdenia na podporu svojho tvrdenia, že žaloba nie je dôvodná.

56. Po prvé cituje rozsudok Súdneho dvora vo veci Inter-Environnement Wallonie [19] v tom zmysle, že počas obdobia určeného na prebratie smernice sa musia členské štáty zdržať prijatia akýchkoľvek opatrení, ktoré by pravdepodobne vážne ohrozili stanovený výsledok. V dôsledku toho, od momentu zverejnenia smerníc tvoriacich nový regulačný rámec 24. apríla 2002, mohlo byť ďalšie preberanie povinností podľa rámca z roku 1998 uskutočňované iba v prípade, ak bolo v súlade s novým rámcom. Automatické povinnosti podľa smerníc 97/33/ES a 98/10/ES neboli v súlade so systémom hodnotenia potreby povinností podľa nového rámca.

57. Opäť, uvedené tvrdenie sa mi zdá byť založené na nepochopení rozsahu žaloby. Komisia sa nesťažuje na to, že Luxembursko nesplnilo žiadnu povinnosť vo vzťahu k akémukoľvek obdobiu nasledujúcemu po 24. apríli 2002, ale že nezabezpečilo predmetné preskúmanie a zverejnenie vo vzťahu k rokom 1998 a 1999 (smernica 97/33/ES) a 2000 (smernica 98/10/ES). Nevidím možnosť, ako by mohlo mať splnenie uvedených záväzkov akýkoľvek vplyv na preberanie nových smerníc v zásade v nasledujúcich rokoch.

58. Po druhé Luxembursko argumentuje tým, že prechodné ustanovenia nového

19 — Rozsudok z 18. decembra 1997, C-129/96, Zb. s. I-7411, bod 45.

regulačného rámca sa nevzťahujú na okolnosti tejto žaloby. To je podľa môjho názoru správne *ratione temporis*, ako som vysvetlil vyššie, bez ohľadu na ich uplatniteľnú *ratione materiae*. Keďže sa prechodné ustanovenia nového regulačného rámca nevzťahujú na okolnosti tejto žaloby, nemajú jednoducho žiaden význam pre hodnotenie žaloby Komisie.

59. Napokon, Luxembursko stručne predkladá tretiu obhajobu „nadpráce" („à titre surabondant"). Poukazuje na to, že za každý rok od roku 1998 ILT a jej nástupca, ILR, preskúmali a schválili referenčné ponuky prepojenia EPT a že uvedené ponuky boli zverejnené. Uvedený proces zahŕňa preskúmanie súladu EPT so zásadou nákladovej orientácie, čo nevyhnutne zahŕňa skontrolovanie toho, či boli uplatnené primerané mechanizmy účtovania nákladov. V dôsledku toho luxemburské orgány v skutočnosti splnili svoje povinnosti preskúmať súlad a zverejniť vyhlásenia o zhode.

60. Uvedené tvrdenie, ak je platné, musí istotne mať väčšiu dôležitosť, ako sa zdá, že mu Luxembursko prikladá. Podľa môjho názoru však nevyžaduje zdĺhavé posudzovanie.

61. Referenčné ponuky prepojenia sú upravené v článku 7 ods. 2 a 3 smernice 97/33/ES, ktoré treba uplatňovať, rovnako ako článok 7 ods. 5, na verejných telekomunikačných operátorov majúcich značnú trhovú silu. V rozsahu, v akom je to relevantné, znejú uvedené ustanovenia takto:

„2. Poplatky za prepojenie majú sledovať zásady transparentnosti a nákladovej orientácie. Dôkazné bremeno toho, že poplatky vychádzajú zo skutočných nákladov vrátane primeranej miery výnosnosti investície bude niesť organizácia poskytujúca prepojenie na svoje zariadenia. Národné regulačné orgány môžu organizáciu požiadať, aby poskytla úplné odôvodnenie svojich prepojovacích poplatkov a keď to bude primerané, požiadajú o úpravu poplatkov. ...

3. Národné regulačné orgány zabezpečia zverejnenie, ... referenčnej ponuky prepojenia. Referenčná ponuka prepojenia zahŕňa opis ponúk prepojenia, rozdelený na položky v súlade s potrebami trhu, a príslušné zmluvné podmienky, vrátane taríf.

Rozdielne tarify a zmluvné podmienky pre prepojenie môžu byť stanovené pre rozdielne kategórie organizácií, ktoré sú oprávnené poskytovať siete a služby, pokiaľ môžu byť také rozdiely objektívne opodstatnené na základe typu poskytovaného prepojenia a/alebo predmetných vnútroštátnych licenčných podmienok. Národné regulačné orgány zabezpečia, aby také rozdiely nevyústili do narušenia hospodárskej súťaže, a najmä aby organizácia uplatňovala primerané prepojovacie tarify a zmluvné podmienky pri poskytovaní prepojenia pre svoje vlastné služby alebo pre služby jej dcérskych spoločností alebo partnerov...

Národný regulačný úrad musí mať možnosť ukladať vykonanie zmien v referenčnej ponuke prepojenia, pokiaľ to bude opodstatnené.

..." [*neoficiálny preklad*]

62. Zdá sa mi, že riadne preskúmanie súladu s primeranými systémami účtovania nákladov je vskutku predpokladom adekvátneho zhodnotenia referenčných ponúk prepojenia. Záver, ktorý vyvodzujem, však nie je ten, že dokončenie neskôr uvedeného zhodnotenia preukazuje súlad s požiadavkami účtovania nákladov. Naopak, až po splnení uvedených požiadaviek možno zaručiť platnosť zhodnotenia referenčnej ponuky prepojenia.

63. V dôsledku toho sa posledné tvrdenie luxemburskej vlády nezdá byť pre jej obranu proti tejto žalobe relevantné. Navyše, ako poukázala Komisia, je v rozpore s výslovným priznaním vlády počas konania pred podaním žaloby, že nedošlo k žiadnemu preskúmaniu alebo zverejneniu takého druhu, aký vyžadujú článok 7 ods. 5 smernice 97/33/ES alebo článok 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES vo vzťahu k rokom, o ktoré ide, pretože, okrem iného, EPT neposkytla všetky relevantné informácie.

O trovách

64. Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

65. V tejto veci Komisia nežiadala o náhradu trov konania, preto musí každá zo strán znášať svoje trovy konania.

Návrh

66. Z týchto dôvodov navrhujem, aby Súdny dvor:

1. určil, že:

— Luxemburské veľkovojvodstvo si tým, že nedodržalo povinnosť preskúmať súlad systémov účtovania nákladov nezávislým oprávneným orgánom a zverejniť vyhlásenie o zhode za roky 1998 a 1999, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 7 ods. 5 smernice 97/33/ES a

— Luxemburské veľkovojvodstvo si tým, že správne neuplatnilo v praxi, vo vzťahu k roku 2000, opatrenia prijaté na účely vykonania článku 18 ods. 1 a 2 smernice 98/10/ES s ohľadom na preskúmanie súladu systému účtovania nákladov národným regulačným orgánom alebo iným oprávneným orgánom, nezávislým od telekomunikačnej organizácie a schváleným národným regulačným orgánom, a čo sa týka každoročného zverejňovania vyhlásenia o zhode, nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z článku 18 uvedenej smernice.

2. uložil účastníkom konania znášať svoje trovy konania.